

Utdrag ur: Intervju med Agaton Lundin, 91 år, Servicehuset Kramfors, 5/3 1979. Inspelad av Sten Eriksson, projektledare för ”Hungermarschen 1917”.

Du sa att du var speciellt illa omtyckt eller speciellt hatad, var det för att du var aktiv?

Ja, jag var ju med i underhandlingar och jag var väl något så när i underhandlingsteknik, så man kunde mota dom å så var jag inte rädd, jag var ung och kraftig och energisk. Jag var inte rädd att resonera med dom, disponenter å...de va disponenten särskilt, som jag var hatad utav.

Då skulle du bli trakasserad?

Då blev jag trakasserad på arbetet. Dom passa på, när fabriken skulle få hem sulfat å fick vänta, de stanna opp. Jag hade ju kunnat sagt ifrån och hade jag velat att fackföreningen skulle gripit in, så hade dom gjort de. Dom tyckte ju väldigt mycket om mej, alla arbetarna. ”Förr eller senare kommer jag härifrån, då far jag nu”, sa jag. Då flyttade jag till Östbydal det var en fabrik, som dom höll på att bygga opp där. Det var en exerciskamrat till mej, som hette Sundkvist och vi var ungdomskamrater också. Jag fick ju börja handläst hos honom i hantlangningen å sen då fabriken satte igång, då fick jag jobb hos bolaget. Men tror du inte att den där disponenten ringde opp till ingenjörn, han hette Lundin han, han var maskiningenjör från Stockholm, som hade tagit de där jobbet, för det var svårt med jobb i Stockholm också, så han hade hoppat på de där jobbet. Andra gången han ringde, kom jag och gick förbi kontoret och då vinkade han åt mig. När jag kom in, vinkade han åt mig att jag skulle gå fram till mikrofon. Då hörde jag tydligt och klart att han säger att jag var uppvigglare och att han skulle avskeda mig. Då säger ingenjörn: ”Ni har ringt en gång förut och det här är andra gången, Lundin är en av de bästa arbetarna och den mest ansvarsfulla jag har här, så jag kommer inte att avskeda honom och för övrigt är jag uppväxt i Stockholm och arbetarpojke och jag vet hur hänsynslös arbetsgivarna kan vara och härefter avsvär jag mig allt besvär med er. Vi tillhör inte arbetsgivareföreningen, så vi är skyldiga att följa några av deras stadgar.”

Arbetsgivareföreningen var väl rätt så mäktig?

Ja, dom fick inte ta emot dom, som var svartprickad. Men jag fick ju jobb där, för dom tillhörde ju inte Arbetsgivareföreningen. Sen kom jag ner på fabriken här. Och det var medan ingenjör Sundfeldt var borta. Han var nere i Karlstad och då hade jag ordnat med en kamrat där, som hette Andersson och han skulle ringa medan Sundfeldt var borta och de gjorde han. Nu fattas de en hjälpkokare, för kokare fanns de då, för det var en finne, som hade slutat och skulle fara hem till Finland. Då hoppa jag dit. Då fick Sundfeldt reda på det sen, men först några månader efteråt. Då kunde han inte avskeda mig, men han hade kallat in befälet. Man hade skrivit anonyma brev om mig också, men: ”Anonyma brev väcker ingen resonans” sa han, men ”det skadar inte att hålla ögonen på honom” sa han.

Källa: FV, Å 529, Föreningen ”Hungermarschen 1917”, vol 5, Intervjuer med ”folk som var med”